

مَاجِرِا گِرَدش یک **مهدی پورصفا**

وجود اهمیت فراوان هنوز به صورت جدی از سوی نهادهای مسئول در کشور مورد توجه قرار نگرفته است. این در حالی که انتخابات مجلس شورای

اسلامی نیز نزدیک است و ضرورت توجه بیشتر به این موضوع و جلوگیری از ورود پول‌های کثیف به

جریان انتخابات بیش از گذشته احساس می‌شود.

شاید این روزها بارها و بارها بحث اجرایی استانداردهای گروه ویژه اقدام مالی یا FATF در رسانه‌ها مطرح شده باشد. برخی معتقدند اجرای این قوانین می‌تواند به تسهیل روابط تجاری ایران با سایر

کشورها منجر شود و برخی دیگر نغز این قوانین را متضاد با امنیت ملی در شرایط فعلی عنوان کرده و معتقدند اجرای این راهکار نشأت اطلاعات کشور را به همراه خواهد داشت. در بین تمام هیاهوی مرتبط با این قانون شاید نیاز امروز کشور اجرای قانونی همانند گروه ویژه اقدام مالی در حوزه دیگری است؛ حوزه‌ای که بارها و بارها ضرورت شفاف‌سازی در آن مطرح شده اما هیچ اقدام عملی در این باره صورت نگرفته است. جالب این است اقدام در این حوزه نه تنها برخلاف موضوع اجرای استانداردهای گروه ویژه اقدام مالی هیچ معترضی ندارد بلکه همه از آن حمایت هم می‌کنند، با این حال هیچ اتفاقی در این

حوزه روی نمی‌دهد. شفاف‌سازی هزینه‌های مالی احزاب و گروه‌های سیاسی مطالبه‌ای است که بعد از وقوع یک رسوایی مالی در صدر اخبار قرار می‌گیرد، اما پس از مدتی باز هم در محاق قرار می‌گیرد و به فراموشی سپرده می‌شود.

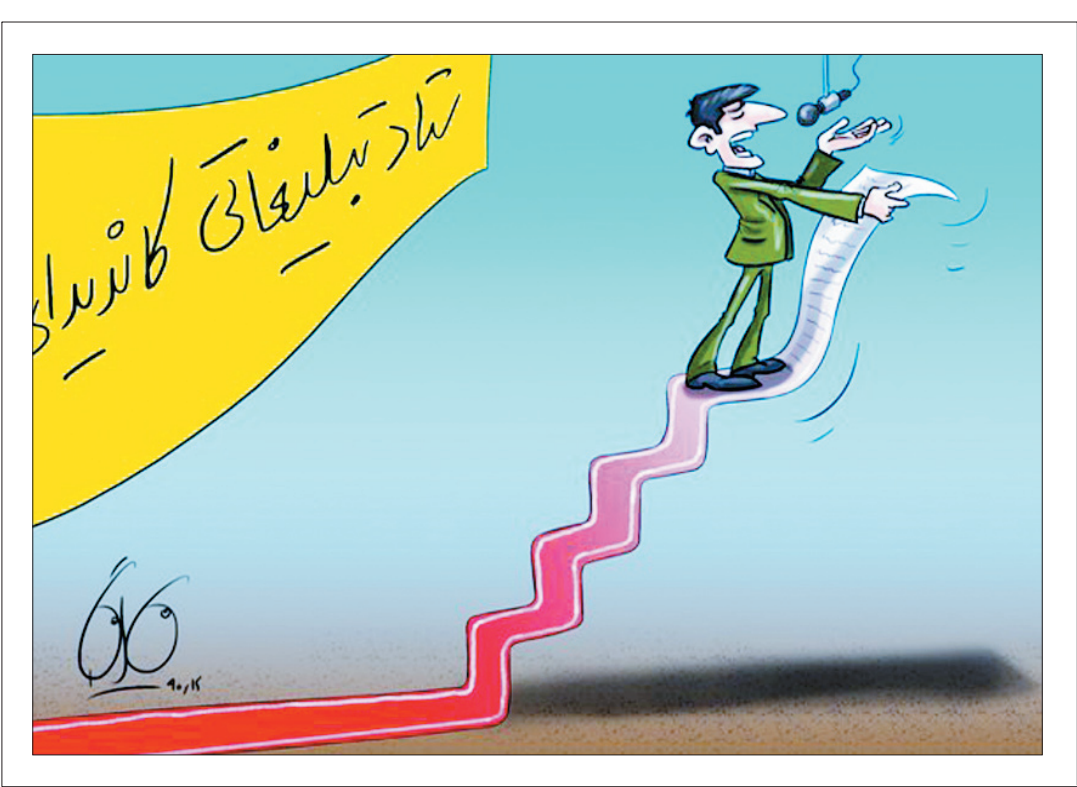
گردش مالی احزاب ایران چقدر است

حالا که انتخابات مجلس شورای اسلامی تا چند ماه دیگر فرا می‌رسد باز هم بحث روشن شدن گردش مالی احزاب به عنوان یک دغدغه مهم مطرح است، البته روشن نیست که این بار سرنویشت این دغدغه به کجا برسد اما مطرح شدن جدی در خواست‌های شفاف‌سازی هزینه احزاب به نظر می‌رسد باید از این حوزه قدم‌های جدی برداشته شود، به خصوص اینکه پس از مدت‌ها سامانه‌ای همچون ثبت اموال مسئولان نیز به راه افتاده است.

واقعیت این است که هنوز هیچ میزان روشنی از گردش مالی احزاب یا فعالیت‌های سیاسی در ایران وجود ندارد. چنین مشکلی البته به احزاب چپ یا راست، اصولگرا یا اصلاح‌طلب نیز محدود نمی‌شود. در هیچ کدام از انتخابات ریاست جمهوری، مجلس، شوراهای یا خیرگان هیچ آمار روشنی از گردش مالی احزاب شرکت کننده در انتخابات وجود ندارد.

«گردش مالی احزاب» حلقه مغفول در هیاهوی انتخابات

چه کسی مسئول رسیدگی به ورود پول‌های کثیف به انتخابات است؟

روشن است که در چنین شرایطی زمینه برای اتهام‌های مختلف فراهم شده و گاه می‌تواند منجر به بی‌اعتمادی مردم به نظام سیاسی شود.

نکته‌ای که می‌توان به طور مشترک همراه با تمام صاحب نظران بر آن انگشت گذاشت، این است که در این حوزه نیز جامعه ایران از فقدان آمار، اطلاعات و پژوهش‌های مناسب رنج می‌برد، یعنی داده‌هایی که معمولاً راه به شفافیت می‌برد، شاید این مسئله ناشی از آن باشد که هنوز تعریف مشخصی از حزب و فعالیت‌های حزبی در ایران وجود ندارد و روند رشد احزاب روند ناقص و بدون منشأ مشخص است. یک حوزه قدم‌های جدی، اتحاد ارگانیزه‌شده‌ای در سطوح گوناگون ملی، منطقه‌ای و محلی است که با هدف شرکت در کارکردها و نهادهای سیاسی جامعه استگاه خود می‌کوشد تا قدرت سیاسی را تصاحب کند و از طریق احراز این قدرت به ایده‌ها و منافع اعضای خود تحقق و اعتبار ببخشد. احزاب اغلب درصد بسیار اندکی از هزینه‌های خود را از دولت‌ها تأمین می‌کنند، چراکه دولت نیز نماینده حزب یا احزاب مشخص است و دخالت وی در این حوزه انتقادبرانگیز و آمیخته با شک خواهد بود، با این حال حتی در ایران

بر کناری مقام سیاسی کشیده می‌شود، به عنوان مثال تحقیقات مطرح شده درباره دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا از سوی بزرس ویژه عدم‌ثبت مبالغ پرداخت شده از سوی ستاد انتخاباتی وی موجب شدت تا برخی از فعالان سیاسی نزدیک به ترامپ محاکمه شوند.

در کشور فرانسه نیز هر گونه کمک مالی به احزاب در طول دوران فعالیت آنها باید به ثبت رسیده و منشأ آنها نیز مشخص باشد. در صورتی که این مبالغ از منابع مشکوک یا پول‌های کثیف وارد فعالیت سیاسی شده باشد، امکان برخورد جدی با این حزب سیاسی و کشیده شدن کار به دادگاه وجود دارد.

شورای نگهبان می‌تواند وارد عمل شود

خوشبختانه تا کسیدات فراوانی در ساره ضرورت شفاف‌سازی صورت گرفته است و در رأس، رهبری نیز بر این مسئله تأکید کرده‌اند، به عنوان مثال مقام معظم رهبری در یکی از دروس خارج فقه خود بر ضرورت مسئله شفافیت در نظام اجرایی کشور تأکید و آن را منبعث از تعالیم دینی و اجرایی حکومت حضرت امیرالمومنین(ع) دانسته‌اند.

همین مسئله نشان می‌دهد که شفافیت به صورت ویژه در فقه سیاسی امامان شیعه به خصوص حضرت علی(ع) به عنوان زیربنای فکری نظام جمهوری اسلامی ایران، مورد تأکید قرار گرفته‌است؛ شفافیتی که باید تمام جنبه‌ها به جز حوزه نظامی و امنیتی و تقابل با دشمن را در بر بگیرد، با این حال شفافیت

با داشتن این عقبه دینی هیچ‌گاه جایگاه واقعی خود را در سیاست و اقتصاد ایران نیافته است و تأکید رهبری در این باره را باید به عنوان یک نقطه عطف مهم در نظر گرفت. در حوزه احزاب نیز به نظر

می‌رسد علاوه بر رسیدگی دقیق به این ماجرا باید در خصوص منابع مالی مشخص احزاب بسیار گسترده‌تر از ایران است. این قوانین عمدتاً در طول چندین دهه به صورت لایه‌لایه امکان هر گونه پنهانکاری را در خصوص منابع دریافتی از گروه‌های ذی‌نفع از بین برده است، به عنوان مثال در امریکا قوانین بسیار جدی در خصوص مشخص کردن هر نوع دریافتی مالی وجود دارد که تمام آنها به صورت ریز به ریز باید به تأیید وزارت خزانه‌داری امریکا برسد. میزان این مبالغ برای هر گروه و دسته نیز مشخص شده است، به عنوان مثال اشخاص بی‌وزند و درآمد‌های آن را در فعالیت‌های حزبی هزینه کنند، البته چنین پیشنهادی می‌تواند حقیقی می‌تواند تا تسقف هزار دلار به احزاب یا شخصیت‌های سیاسی کمک کند و این میزان برای شرکت‌های لابی‌گر بسیار بالاتر است. هر گونه پرداختی در خصوص انتخابات باید بلافاصله در دفاتر قانونی به ثبت رسیده و به ادارات مالیاتی مالی در این حوزه جلوگیری کند.